

ОСОБЛИВОСТІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ БУДІВЕЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВ

Лаже М. В., асистент

Науковий керівник: Фісуненко П. А., к.е.н., доцент

*Державний вищий навчальний заклад «Придніпровська державна академія
будівництва та архітектури»*

Будівельна галузь є однією із найбільш вагомих галузей економіки України. По темпам будівництва можна судити про стан економіки в цілому. Разом з цим будівництво є специфічною галуззю, яка, безпосередньо впливає на інші сфери економіки, і, будучи однією з пріоритетних основ економічного зростання, реалізує більшу частину інвестицій в основний капітал усіх галузей виробництва, формуючи таким чином структуру економіки. Сучасні підходи до ефективного функціонування будівельних підприємств, незалежно від їх спеціалізації, мають ґрунтуватися на підтримці належного рівня економічної безпеки. Забезпечення безпеки будівельного підприємства – це складний процес формування умов і механізмів стабільної роботи конкретного суб'єкта господарювання, на який впливає значна кількість зовнішніх і внутрішніх чинників. Перш ніж розглядати особливості економічної безпеки підприємств будівельної галузі, варто визначити, що являє собою, власне, саме поняття «економічна безпека». Категорія «економічна безпека» та її структурні, функціональні компоненти, в тому числі за рівнями ієрархії управління, почали вивчатися в Україні відносно недавно – з початку 90-х років минулого століття, що певною мірою пов'язано із здобуттям Україною незалежності, формуванням державності, становленням національних, в тому числі економічних інтересів [1]. Проблеми економічної безпеки будівельних підприємств лежать в основі наукових досліджень сучасних українських вчених, таких як Т.О. Момот, М.В. Чорна, О.О. Молодід, О.В. Федосова, С.П. Міщенко, А.О. Кушнірук. Кожен із науковців по-різному оцінює той рівень загроз та перелік заходів протидії їм, що є характерними для діяльності суб'єктів господарювання будівельного сектору України. Таким чином у сучасній науці не існує єдиного підходу щодо трактування сутності економічної безпеки, її складових, методів оцінки і місця та значення у системі ефективного управління підприємством. Економічну безпеку визначають як стан, умову, систему заходів і характеристику підприємства. У результаті проведеного аналізу існуючих наукових підходів встановлено, що економічна безпека підприємства є складним багатозначним поняттям, яке доцільно розглядати з різних позицій відповідно до мети дослідження. Найбільш поширеними є визначення економічної безпеки як захищеності діяльності підприємства, його потенціалу, інтересів, ресурсів; певний стан ресурсів, відносин, зв'язків господарюючого суб'єкта; систему заходів, спрямованих на забезпечення його конкурентоспроможності; ступеня реалізації й гармонізації економічних інтересів; властивості підприємства до розвитку, самовиживання, досягнення визначених цілей.

Для визначення економічної безпеки будівельних підприємств необхідно окреслити особливості функціонування підприємства, що впливають на формування її системи й оцінку рівня. Таким чином, метою є визначення галузевих особливостей та характерних рис формування економічної безпеки будівельних підприємств та розробка заходів щодо її оцінки і забезпечення з урахуванням специфіки будівельного виробництва.

Вивчення галузевої специфіки дозволяє систематизувати заходи економічної безпеки будівельного підприємства. Аналіз особливостей будівельної галузі дав можливість виділити найбільш важливі з них для дослідження даного питання [2, 3, 4]: - можливість використання будівельної продукції лише за місцем виробництва; – значна залежності від природних факторів, що обумовлює необхідність варіації технічних і технологічних рішень і впливає на продуктивність праці, специфіку її охорони і безпеки, зумовлює тривалість і послідовність виконання робіт [2]; - тривалий господарський цикл і низька швидкість обороту капіталу; - висока вартість об'єктів будівництва, значна тривалість їх експлуатації; - потреба в залученні значних обсягів ресурсів, що пояснює поширену практику авансових платежів і стовідсоткової передплати; - значна потреба у взаємодії багатьох підприємств і організацій під час створення будівельної продукції, що пояснює наявність складних техніко-економічних зв'язків у галузі [4]; - наявність великої кількості різноманітної інформаційної документації та необхідність дотримання встановлених державою вимог, норм і нормативів; - високий ступінь непрозорості процедур під час отримання дозвільних документів.

Наведені вище характерні риси визначають зміст основних зовнішніх і внутрішніх загроз економічної безпеки будівельного підприємства та обумовлюють специфіку її управління. на основі запропонованої класифікації загроз економічної безпеки будівельне підприємство матиме можливість детальніше визначити загрози, притаманні саме йому за сучасних умов розвитку національної економіки в цілому та будівельної галузі зокрема. Вище наведене дозволяє зробити висновок про складність та неоднозначність визначення економічної безпеки підприємств будівельної галузі. Будівельна галузь є однією з провідних секторів економіки, ефективність роботи будівельних підприємств є індикатором розвитку економіки.

Література.

1. Васильців Т.Г. Економічна безпека підприємництва України: стратегія та механізми зміцнення: Монографія. – Львів: Арал, - 2008. – 384 с.
2. Абалкин Л. Экономическая безопасность России: угрозы и их поражение / Леонид Абалкин // Вопросы экономики. – 1994. – № 12. – С. 4-13.
3. Пушкар Т. А. Особливості економічної безпеки підприємств будівельної галузі / Т. А. Пушкар, К. С. Дяченко // Проблеми і перспективи розвитку підприємництва. - 2013. - № 2. - С. 134-139.
4. Чорна М.В. Класифікація загроз економічної безпеки підприємств галузі будівництва [Електронний ресурс] / М. В. Чорна, І. В. Пірятінська: Режим доступу: http://www.rusnauka.com/19_AND_2012/Economics/10_113913.doc.htm.